

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ เสนอโดยคณะรัฐมนตรีชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๐/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ โดยกำหนดมาตรฐานกลางสำหรับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปด้วยความโปร่งใส คุ่มค่า มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล และสามารถตรวจสอบได้ อันจะทำให้สามารถประหยัดงบประมาณของประเทศในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ และสามารถนำงบประมาณที่เหลือไปใช้ในการพัฒนาประเทศเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนได้มากยิ่งขึ้น และประชาชนซึ่งเป็นผู้ประกอบการเกิดความสะดวกและสามารถแข่งขันได้อย่างเป็นธรรมยิ่งขึ้นในการปฏิบัติตามมาตรฐานกลางตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากนี้ การที่ร่างพระราชบัญญัตินี้เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบความถูกต้องในการจัดซื้อจัดจ้าง และมีการกำหนดโทษสำหรับผู้ทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งมีการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ ย่อมทำให้การทุจริตกระทำได้น้อยลงอันเป็นการป้องกันการทุจริตได้อีกทางหนึ่ง โดยมีสาระสำคัญดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๒๔ ก วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ หน้า ๑๓

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐมีการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานกลาง เพื่อให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการใช้งานเป็นสำคัญซึ่งจะก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน มีการวางแผนการดำเนินงานและมีการประเมินผลการปฏิบัติงานซึ่งจะทำให้การจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีการส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งเพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ประกอบกับมาตรการอื่น ๆ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะทำให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ อันจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับสาธารณชนและก่อให้เกิดผลดีกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๓๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. บทนิยามศัพท์ (มาตรา ๔)

“การจัดซื้อจัดจ้าง” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งพัสดุโดยการซื้อ จ้าง เช่า แลกเปลี่ยน หรือโดยนิติกรรมอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“พัสดุ” หมายความว่า สินค้า งานบริการ งานก่อสร้าง งานจ้างที่ปรึกษา และงานจ้างออกแบบ หรือควบคุมงานก่อสร้าง รวมทั้งการดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“สินค้า” หมายความว่า วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และทรัพย์สินอื่นใด รวมทั้งงานบริการ ที่รวมอยู่ในสินค้านั้นด้วย แต่มูลค่าของงานบริการต้องไม่สูงกว่ามูลค่าของสินค้านั้น

“งานบริการ” หมายความว่า งานจ้างบริการ งานจ้างเหมาบริการ งานจ้างทำของและการรับขน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จากบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล แต่ไม่หมายความรวมถึงการจ้างลูกจ้าง ของหน่วยงานของรัฐ การรับขนในการเดินทางไปราชการหรือไปปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ งานจ้างที่ปรึกษา งานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง และการจ้างแรงงานตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“งานก่อสร้าง” หมายความว่า งานก่อสร้างอาคาร งานก่อสร้างสาธารณูปโภค หรือสิ่งปลูกสร้างอื่นใด และการซ่อมแซม ต่อเติม ปรับปรุง รื้อถอน หรือการกระทำอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกันต่ออาคาร สาธารณูปโภค หรือสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว รวมทั้งงานบริการที่รวมอยู่ในงานก่อสร้างนั้นด้วย แต่มูลค่าของงานบริการต้องไม่สูงกว่า มูลค่าของงานก่อสร้างนั้น

“อาคาร” หมายความว่า สิ่งปลูกสร้างถาวรที่บุคคลอาจเข้าอยู่หรือใช้สอยได้ เช่น อาคารที่ทำการ โรงพยาบาล โรงเรียน สนามกีฬา หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน รวมทั้งสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยสำหรับอาคารนั้น ๆ เช่น เสาธง รั้ว ท่อระบายน้ำ หอถังน้ำ ถนน ประปา ไฟฟ้า หรือสิ่งอื่น ๆ ซึ่งเป็นส่วนประกอบของตัวอาคาร เช่น เครื่องปรับอากาศ ลิฟท์ หรือเครื่องเรือน

“สาธารณูปโภค” หมายความว่า งานอันเกี่ยวกับการประปา การไฟฟ้า การสื่อสาร การโทรคมนาคม การระบายน้ำ การขนส่งทางท่อ ทางน้ำ ทางบก ทางอากาศ หรือทางราง หรือการอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งดำเนินการ ในระดับพื้นดิน ใต้พื้นดิน หรือเหนือพื้นดิน

“งานจ้างที่ปรึกษา” หมายความว่า งานจ้างบริการจากบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลเพื่อเป็นผู้ให้คำปรึกษาหรือแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐในด้านวิศวกรรม สถาปัตยกรรม ผังเมือง กฎหมาย เศรษฐศาสตร์ การเงิน การคลัง สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สาธารณสุข ศิลปวัฒนธรรม การศึกษาวิจัย หรือด้านอื่น ที่อยู่ในภารกิจของรัฐหรือของหน่วยงานของรัฐ

“งานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง” หมายความว่า งานจ้างบริการ จากบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลเพื่อออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

“การบริหารพัสดุ” หมายความว่า การเก็บ บันทึกราย เบิกจ่าย ยืม ตรวจสอบ บำรุงรักษา และ จำหน่ายพัสดุ

“ราคากลาง” หมายความว่า ราคาเพื่อใช้เป็นฐานสำหรับเปรียบเทียบราคาที่ยื่นข้อเสนอได้ยื่น เสนอไว้ซึ่งสามารถจัดซื้อจัดจ้างได้จริงตามลำดับ ดังต่อไปนี้

- (๑) ราคาที่ได้มาจากการคำนวณตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการราคากลางกำหนด
- (๒) ราคาที่ได้มาจากฐานข้อมูลราคาอ้างอิงของพัสดุที่กรมบัญชีกลางจัดทำ
- (๓) ราคามาตรฐานที่สำนักงบประมาณหรือหน่วยงานกลางอื่นกำหนด

- (๔) ราคาที่ได้มาจากการสืบราคาจากห้องตลาด
- (๕) ราคาที่เคยซื้อหรือจ้างครั้งหลังสุดภายในระยะเวลาสองปีงบประมาณ
- (๖) ราคาอื่นใดตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐนั้น ๆ

ในกรณีที่มีราคาตาม (๑) ให้ใช้ราคาตาม (๑) ก่อน ในกรณีที่ไม่มีราคาตาม (๑) แต่มีราคาตาม (๒) หรือ (๓) ให้ใช้ราคาตาม (๒) หรือ (๓) ก่อน โดยจะใช้ราคาใดตาม (๒) หรือ (๓) ให้คำนึงถึงประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญ ในกรณีที่ไม่มีราคาตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้ใช้ราคาตาม (๔) (๕) หรือ (๖) โดยจะใช้ราคาใดตาม (๔) (๕) หรือ (๖) ให้คำนึงถึงประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญ

“เงินงบประมาณ” หมายความว่า เงินงบประมาณตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กฎหมายเกี่ยวกับการโอนงบประมาณ หรือกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง เงินซึ่งหน่วยงานของรัฐได้รับไว้โดยได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีให้ไม่ต้องนำส่งคลัง ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และเงินซึ่งหน่วยงานของรัฐได้รับไว้โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมาย และให้หมายความรวมถึงเงินกู้ เงินช่วยเหลือ และเงินอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ องค์การมหาชน องค์การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ องค์การตามรัฐธรรมนูญ หน่วยธุรการของศาล มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หน่วยงานสังกัดรัฐสภาหรือในกำกับของรัฐสภา หน่วยงานอิสระของรัฐ และหน่วยงานอื่น ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐ

“คณะกรรมการนโยบาย” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

“คณะกรรมการวินิจฉัย” หมายความว่า คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

“คณะกรรมการราคากลาง” หมายความว่า คณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ

“คณะกรรมการ ค.ป.ท.” หมายความว่า คณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต

“คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๒. หมวด ๑ บททั่วไป (มาตรา ๖ – มาตรา ๑๔)

๒.๑ กำหนดขอบเขตการใช้บังคับของพระราชบัญญัติ โดยในการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุ ให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามแนวทางของพระราชบัญญัตินี้ และกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ อย่างไรก็ตาม กำหนดให้รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐในต่างประเทศหรือส่วนงานของหน่วยงานของรัฐที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง อาจจัดให้มีระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อบัญญัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุขึ้นใช้เองทั้งหมดหรือแต่บางส่วนได้ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นและมีความคล่องตัว (มาตรา ๖)

อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับกับกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การจัดซื้อจัดจ้างของรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวกับการพาณิชย์โดยตรง

(๒) การจัดซื้อจัดจ้างยุทธโศปกรณ์และการบริการทางทหารโดยวิธีรัฐบาลต่อรัฐบาลหรือโดยการจัดซื้อจัดจ้างจากต่างประเทศที่กฎหมายของประเทศนั้นกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

(๓) การจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการวิจัยและพัฒนาหรือการจ้างที่ปรึกษาที่ไม่สามารถดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ได้

(๔) การจัดซื้อจัดจ้างโดยใช้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ สถาบันการเงินระหว่างประเทศ องค์การต่างประเทศ มูลนิธิหรือเอกชนต่างประเทศ ที่สัญญาหรือข้อกำหนดในการให้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

(๕) การจัดซื้อจัดจ้างโดยใช้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ สถาบันการเงินระหว่างประเทศ องค์การต่างประเทศ มูลนิธิหรือเอกชนต่างประเทศ ที่สัญญาหรือข้อกำหนดในการให้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น โดยใช้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือนั้นร่วมกับเงินงบประมาณ ซึ่งจำนวนเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือที่ใช้นั้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๗)

๒.๒ กำหนดหลักการเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐ โดยต้องก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานของรัฐ และต้องสอดคล้องกับหลักการ “คุ้มค่า” “โปร่งใส” “มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล” และ “ตรวจสอบได้” (มาตรา ๘) และให้หน่วยงานของรัฐจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี โดยให้ประกาศเผยแพร่ในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง และของหน่วยงานของรัฐ และให้ปิดประกาศโดยเปิดเผย (มาตรา ๑๑)

๒.๓ กำหนดข้อห้ามสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่ดำเนินการในการจัดซื้อจัดจ้าง ต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาในงานนั้น (มาตรา ๑๓)

๒.๔ กำหนดให้การจัดซื้อจัดจ้างไม่เสียไป ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้ดำเนินการขั้นตอนหนึ่งขั้นตอนใดผิดพลาดหรือผิดพลาดเล็กน้อยและไม่มีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปโดยเรียบร้อยและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐ (มาตรา ๑๔)

๓. หมวด ๒ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและผู้ประกอบการในการป้องกันการทุจริต (มาตรา ๑๖ – มาตรา ๑๙)

๓.๑ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐอาจจัดให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ขั้นตอนหนึ่งขั้นตอนใดของการจัดซื้อจัดจ้างได้ ในการดำเนินการดังกล่าว คณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต (คณะกรรมการ ค.ป.ท.) อาจกำหนดให้มีการจัดทำข้อตกลงคุณธรรมตามโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ โดยให้จัดทำเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐเจ้าของโครงการและผู้ประกอบการที่จะเข้ายื่นข้อเสนอ และให้มีผู้สังเกตการณ์ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ ที่จำเป็นต่อโครงการจัดซื้อจัดจ้างนั้น ๆ เข้าร่วมสังเกตการณ์ (มาตรา ๑๖ – มาตรา ๑๘)

๓.๒ กำหนดให้ผู้ประกอบการที่อยู่ในประเภทหรือมีวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้าง ตามที่คณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริตประกาศกำหนด และประสงค์จะเข้ายื่นข้อเสนอกับหน่วยงานของรัฐ ต้องจัดให้มีนโยบายและแนวทางป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสม (มาตรา ๑๙)

๔. หมวด ๓ คณะกรรมการ (มาตรา ๒๐ – มาตรา ๔๕) ตามร่างพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. กำหนดให้มีคณะกรรมการ จำนวน ๕ คณะ ดังต่อไปนี้

๔.๑ คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (มาตรา ๒๐ – มาตรา ๒๕)

๑) กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการนโยบาย) ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง

จำนวน ๑๐ คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คน แต่ไม่เกิน ๗ คน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแต่งตั้ง (มาตรา ๒๐)

๒) กำหนดอำนาจหน้าที่หลักของคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ในการเสนอแนะนโยบาย รวมทั้งแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐต่อคณะรัฐมนตรี การกำกับดูแลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามแนวทางของพระราชบัญญัตินี้ การวินิจฉัยความเป็นโมฆะของสัญญา หรือข้อตกลงตามมาตรา ๑๐๒ การตีความและวินิจฉัยปัญหาข้อหารือเกี่ยวกับประกาศที่คณะกรรมการนโยบายออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ เป็นต้น (มาตรา ๒๔)

๔.๒ คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (มาตรา ๒๗ – มาตรา ๓๑)

๑) กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน ๘ คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คน แต่ไม่เกิน ๗ คน ซึ่งปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้ง (มาตรา ๒๗)

๒) กำหนดอำนาจหน้าที่หลักของคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ในการเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุต่อคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ การให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ การตีความและวินิจฉัยปัญหาข้อหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ การยกเว้นหรือผ่อนผันการไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงหรือระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ การเสนอความเห็นต่อปลัดกระทรวงการคลังในการพิจารณาสั่งให้ผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาเป็นผู้ทำงาน การเพิกถอนรายชื่อผู้ทำงาน รวมทั้งเสนอความเห็นต่อปลัดกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษให้เป็นผู้ทำงาน เป็นต้น (มาตรา ๒๘)

๓) กำหนดให้คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ มีอำนาจในการเรียกให้บุคคลใดมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาได้ (มาตรา ๓๑)

๔.๓ คณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ (มาตรา ๓๒ – มาตรา ๓๖)

๑) กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ งานก่อสร้าง (คณะกรรมการราคากลาง) ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน ๔ คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่น้อยกว่า ๗ คน แต่ไม่เกิน ๑๑ คน ซึ่งปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้ง (มาตรา ๓๒)

๒) กำหนดอำนาจหน้าที่หลักของคณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ ในการออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลาง รวมทั้งการยกเว้นหรือผ่อนผันกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวได้ การกำกับดูแลการกำหนดราคากลาง การให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐ การตีความและวินิจฉัยปัญหาข้อหารือเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลาง การพิจารณาข้อร้องเรียนกรณีเห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลาง การออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ

ที่มีสิทธิเป็นผู้ยื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐเป็นต้น (มาตรา ๓๔) ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการต้องพิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลางอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง (มาตรา ๓๕)

๔.๔ คณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต (มาตรา ๓๗ – มาตรา ๔๐)

๑) กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต (คณะกรรมการ ค.ป.ท.) ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน ๗ คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คนแต่ไม่เกิน ๗ คน ซึ่งปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้ง (มาตรา ๓๗)

๒) กำหนดอำนาจหน้าที่หลักของคณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต ในการกำหนดแนวทางและวิธีการในการดำเนินงานโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ การกำหนดแบบของข้อตกลงคุณธรรมและแบบรายงานของผู้สังเกตการณ์ รวมทั้ง การคัดเลือกโครงการการจัดซื้อจัดจ้างและผู้สังเกตการณ์เพื่อเข้าร่วมโครงการดังกล่าว การตีความและวินิจฉัยปัญหาข้อหาหรือการยกเว้นหรือผ่อนผันกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามรายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการในการดำเนินงานโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และการพิจารณาข้อร้องเรียนกรณี que เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทางและวิธีการดังกล่าว เป็นต้น (มาตรา ๓๙)

๔.๕ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน (มาตรา ๔๑ – มาตรา ๔๕)

๑) กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน (คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์) ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน ๘ คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คนแต่ไม่เกิน ๗ คน ซึ่งปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้ง (มาตรา ๔๑)

๒) กำหนดอำนาจหน้าที่หลักของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน ในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ และการพิจารณาข้อร้องเรียนกรณี que เห็นว่าหน่วยงานของรัฐ มิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทางของพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจสั่งระงับการจัดซื้อจัดจ้างไว้ก่อนได้ เว้นแต่จะได้ลงนามในสัญญาจัดซื้อจัดจ้างแล้ว เป็นต้น

นอกจากนี้ ในการกระทำการตามหน้าที่โดยสุจริตของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ และข้อร้องเรียน ย่อมได้รับการคุ้มครองโดยไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง (มาตรา ๔๓)

๓) กำหนดให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน มีอำนาจในการเรียกให้บุคคลใดมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาได้ (มาตรา ๔๕)

๕. หมวด ๔ องค์การสนับสนุนดูแลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (มาตรา ๔๖ – มาตรา ๕๐)

๕.๑ กำหนดหน้าที่ของกรมบัญชีกลางเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ดังนี้ หน้าที่ในการดูแลและพัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลในระบบเครือข่ายสารสนเทศ เพื่อให้สาธารณชนสามารถเข้าตรวจสอบได้ (มาตรา ๔๖) หน้าที่จัดทำฐานข้อมูลราคาอ้างอิงของพัสดุ (มาตรา ๔๗) หน้าที่รวบรวม วิเคราะห์ ประเมินผล และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (มาตรา ๔๘) หน้าที่กำหนดและจัดให้มีหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐตามหลักวิชาชีพและตามพระราชบัญญัตินี้โดยให้เจ้าหน้าที่ซึ่งผ่านการฝึกอบรม และได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปฏิบัติงานดังกล่าวมีสิทธิได้รับเงินเพิ่มหรือเงินอื่น

ทำนองเดียวกัน (มาตรา ๔๙) และหน้าที่ปฏิบัติงานธุรการ งานประชุม งานวิชาการ การศึกษาหาข้อมูล และกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้แก่คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕๐)

๖. หมวด ๕ การขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ (มาตรา ๕๑ – มาตรา ๕๓)

๖.๑ กำหนดให้คณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ มีอำนาจประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาให้งานก่อสร้างในสาขาใด เป็นงานก่อสร้างที่ผู้ประกอบการที่ประสงค์จะเข้าร่วมเป็นผู้ยื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐได้ จะต้องเป็นผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมบัญชีกลาง โดยอาจกำหนดจำนวนวงเงินงบประมาณหรือกำหนดว่าต้องใช้ผู้ประกอบการวิชาชีพในสาขาใดด้วยก็ได้ (มาตรา ๕๑)

นอกจากนี้ ในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ อาจประกาศกำหนดให้ผู้ประกอบการพัสดุอื่นนอกเหนือจากผู้ประกอบการงานก่อสร้าง ต้องเป็นผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมบัญชีกลางก็ได้ (มาตรา ๕๒)

กำหนดให้กรมบัญชีกลางประกาศรายชื่อผู้ประกอบการงานก่อสร้างตามมาตรา ๕๑ และผู้ประกอบการพัสดุอื่นตามมาตรา ๕๒ ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้วในระบบเครือข่ายสารสนเทศ ของกรมบัญชีกลาง และให้ปรับปรุงความถูกต้องของข้อมูลให้เป็นปัจจุบันทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูล ทั้งนี้ ในกรณีที่กรมบัญชีกลางได้ขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการประเภทใดไว้แล้ว หน่วยงานของรัฐไม่ต้องจัดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการประเภทนั้นอีก (มาตรา ๕๓)

๗. หมวด ๖ การจัดซื้อจัดจ้าง (มาตรา ๕๔ – มาตรา ๖๘)

๗.๑ กำหนดให้ใช้บทบัญญัติในหมวด ๖ การจัดซื้อจัดจ้าง กับการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ยกเว้นงานจ้างที่ปรึกษาและงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง (มาตรา ๕๔)

๗.๒ กำหนดให้การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ใช้วิธีดังต่อไปนี้

๑) วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ได้แก่ การที่หน่วยงานของรัฐเชิญชวนผู้ประกอบการทั่วไป ที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดให้เข้ายื่นข้อเสนอ

๒) วิธีคัดเลือก ได้แก่ การที่หน่วยงานของรัฐเชิญชวนเฉพาะผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่า ๓ รายให้เข้ายื่นข้อเสนอ เว้นแต่ในงานนั้นมีผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดน้อยกว่า ๓ ราย

๓) วิธีเฉพาะเจาะจง ได้แก่ การที่หน่วยงานของรัฐเชิญชวนผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดรายใดรายหนึ่งให้เข้ายื่นข้อเสนอ หรือให้เข้ามาเจรจาต่อรองราคารวมทั้งการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุกับผู้ประกอบการโดยตรงในวงเงินเล็กน้อยตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๙๔ วรรคสอง (มาตรา ๕๕)

๗.๓ กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาเลือกใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุด้วยวิธีต่าง ๆ โดยให้หน่วยงานของรัฐเลือกใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปก่อนเป็นหลัก (มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง)

กำหนดข้อยกเว้นให้ใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุด้วยวิธีคัดเลือก สำหรับกรณีดังต่อไปนี้ (ก) ใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปแล้ว แต่ไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอ หรือข้อเสนออื่นไม่ได้รับการคัดเลือก (ข) พักตร์ที่ต้องการจัดซื้อจัดจ้างมีคุณลักษณะเฉพาะเป็นพิเศษหรือซับซ้อน หรือต้องดำเนินการโดยผู้ประกอบการที่มีฝีมือโดยเฉพาะ หรือมีความชำนาญเป็นพิเศษ หรือมีทักษะสูง และผู้ประกอบการนั้นมีจำนวนจำกัด (ค) มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องใช้พัสดุนั้นอันเนื่องมาจากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่อาจคาดหมายได้ ซึ่งหากใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปจะทำให้ไม่ทันต่อความต้องการใช้พัสดุ (ง) เป็นพัสดุที่โดยลักษณะของการใช้งาน หรือมีข้อจำกัดทางเทคนิคที่จำเป็นต้องระบุยี่ห้อเป็นการเฉพาะ (จ) เป็นพัสดุที่จำเป็นต้องซื้อโดยตรงจากต่างประเทศ หรือดำเนินการโดยผ่านองค์การระหว่างประเทศ (ฉ) เป็นพัสดุที่ใช้ในราชการลับ หรือเป็นงานที่ต้องปกปิดเป็นความลับของ

หน่วยงานของรัฐหรือที่เกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ (ข) เป็นงานจ้างซ่อมพัสดุที่จำเป็นต้องถอดตรวจ ให้ทราบความชำรุดเสียหายเสียก่อนจึงจะประมาณค่าซ่อมได้ (ข) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๕๖ (๑) (ก) - (ข))

กำหนดข้อยกเว้นให้ใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง สำหรับกรณีดังต่อไปนี้ (ก) ใช้ทั้งวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปและวิธีคัดเลือก หรือใช้วิธีคัดเลือกแล้ว แต่ไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอ หรือข้อเสนออื่นที่ไม่ได้รับการคัดเลือก (ข) การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีการผลิต จำหน่าย ก่อสร้าง หรือให้บริการทั่วไปและมีวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (ค) การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีผู้ประกอบการซึ่งมีคุณสมบัติโดยตรงเพียงรายเดียว หรือการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุจากผู้ประกอบการซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายหรือตัวแทนผู้ให้บริการโดยชอบด้วยกฎหมายเพียงรายเดียวในประเทศไทยและไม่มีพัสดุอื่นที่จะใช้ทดแทนได้ (ง) มีความจำเป็นต้องใช้พัสดุนั้นโดยฉุกเฉิน เนื่องจากเกิดอุบัติเหตุหรือภัยธรรมชาติ หรือเกิดโรคติดต่ออันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ และการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปหรือวิธีคัดเลือกอาจก่อให้เกิดความล่าช้าและอาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง (จ) พสดุที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้างเป็นพัสดุที่เกี่ยวข้องพันกับพัสดุที่ได้ทำการจัดซื้อจัดจ้างไว้ก่อนแล้ว และมีความจำเป็นต้องทำการจัดซื้อจัดจ้างเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์หรือต่อเนื่องในการใช้พัสดุนั้น โดยมูลค่าของพัสดุที่ทำการจัดซื้อจัดจ้างเพิ่มเติมจะต้องไม่สูงกว่าพัสดุที่ได้ทำการจัดซื้อจัดจ้างไว้ก่อนแล้ว (ฉ) เป็นพัสดุที่จะขายทอดตลาดโดยหน่วยงานของรัฐ องค์การระหว่างประเทศ หรือหน่วยงานของต่างประเทศ (ช) เป็นพัสดุที่เป็นที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งจำเป็นต้องซื้อเฉพาะแห่ง (ซ) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๕๖ (๒) (ก) - (ซ))

๗.๔ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งอาจทำการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุให้กับหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น ๆ ก็ได้ ตามกรอบข้อตกลงระหว่างหน่วยงานของรัฐผู้ทำการจัดซื้อจัดจ้างกับคู่สัญญา โดยต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าและวัตถุประสงค์ในการใช้งานเป็นสำคัญ (มาตรา ๕๘)

๗.๕ กำหนดให้ในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุแต่ละครั้ง ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งผู้รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้างนั้น ซึ่งจะกระทำโดยคณะกรรมการการจัดซื้อจัดจ้างหรือเจ้าหน้าที่คนใดคนหนึ่งก็ได้ (มาตรา ๖๑)

๗.๖ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะเข้ายื่นข้อเสนอในการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ กล่าวคือ ต้องมีความสามารถตามกฎหมาย ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย ไม่อยู่ระหว่างเลิกกิจการ ไม่เป็นบุคคลซึ่งอยู่ระหว่างถูกระงับการยื่นข้อเสนอหรือทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐๔ วรรคสาม ไม่เป็นบุคคลซึ่งถูกแจ้งเวียนชื่อให้เป็นผู้ทำงานของหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐๗ และมีคุณสมบัติหรือไม่มีลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๖๔)

๗.๗ กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปตามมาตรา ๕๕ (๑) หรือโดยวิธีคัดเลือกตามมาตรา ๕๕ (๒) ให้หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาถึงประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐ และวัตถุประสงค์ของการใช้งานเป็นสำคัญ โดยให้คำนึงถึงเกณฑ์ต้นทุนของพัสดุนั้นตลอดอายุการใช้งาน มาตรฐานของสินค้าหรือบริการ บริการหลังการขาย พสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการ ราคา ข้อเสนอด้านเทคนิคหรือข้อเสนออื่น และเกณฑ์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ประกอบด้วย (มาตรา ๖๕) ทั้งนี้ ให้หน่วยงานของรัฐประกาศผลผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกและเหตุผลสนับสนุนในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางและของหน่วยงานของรัฐ และให้ปิดประกาศโดยเปิดเผย (มาตรา ๖๖)

๗.๘ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐอาจประกาศยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างที่ได้ดำเนินการไปแล้วได้ในกรณีดังนี้ (๑) หน่วยงานของรัฐนั้นไม่ได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณ หรือเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร

ไม่เพียงพอที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้างนั้นต่อไป หรือ (๒) มีการกระทำที่เข้าลักษณะผู้ยื่นข้อเสนอที่ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือที่ได้รับการคัดเลือกมีผลประโยชน์ร่วมกัน หรือมีส่วนได้เสียกับผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่น หรือขัดขวางการแข่งขันอย่างเป็นธรรม หรือสมยอมกันกับผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่นหรือเจ้าหน้าที่ในการเสนอราคา หรือส่อว่ากระทำการทุจริตอื่นใดในการเสนอราคา หรือ (๓) การทำการจัดซื้อจัดจ้างต่อไป อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐหรือกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ หรือ (๔) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้ การยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างดังกล่าวถือเป็นเอกสิทธิ์ของหน่วยงานของรัฐ โดยผู้ยื่นข้อเสนอในการจัดซื้อจัดจ้างที่ถูกยกเลิกนั้นจะเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ จากหน่วยงานของรัฐไม่ได้ (มาตรา ๖๗)

๘. หมวด ๗ งานจ้างที่ปรึกษา (มาตรา ๖๘ – มาตรา ๗๗)

๘.๑ กำหนดวิธีการจัดซื้อจัดจ้างสำหรับงานจ้างที่ปรึกษา ได้แก่ วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป วิธีคัดเลือกและวิธีเฉพาะเจาะจง (มาตรา ๖๘)

๘.๒ กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างสำหรับงานจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีต่าง ๆ ดังนี้

๑) งานจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ให้ใช้กับงานที่ไม่ซับซ้อน งานที่มีลักษณะเป็นงานประจำ หรืองานที่มีมาตรฐานตามหลักวิชาชีพ และมีที่ปรึกษาซึ่งสามารถทำงานนั้นได้เป็นการทั่วไป

๒) งานจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีคัดเลือก ให้กระทำได้ในกรณีที่ (ก) ใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปแล้ว แต่ไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอ หรือข้อเสนอ นั้นไม่ได้รับการคัดเลือก (ข) เป็นงานที่ซับซ้อน ซับซ้อนมาก หรือที่มีเทคนิคเฉพาะไม่เหมาะที่จะดำเนินการโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป (ค) เป็นงานจ้างที่มีที่ปรึกษาในงานที่จะจ้างนั้นจำนวนจำกัด หรือ (ง) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๓) งานจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ให้กระทำได้ในกรณีที่ (ก) ใช้ทั้งวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป และวิธีคัดเลือก หรือใช้วิธีคัดเลือกแล้ว แต่ไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอ หรือข้อเสนอ นั้นไม่ได้รับการคัดเลือก (ข) งานจ้างที่มีวงเงินค่าจ้างครั้งหนึ่งไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (ค) เป็นงานที่จำเป็นต้องให้ที่ปรึกษารายเดิมทำต่อจากงานที่ได้ทำไว้แล้วเนื่องจากเหตุผลทางเทคนิค (ง) เป็นงานจ้างที่มีที่ปรึกษาในงานที่จะจ้างนั้นจำนวนจำกัดและมีวงเงินค่าจ้างครั้งหนึ่งไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (จ) เป็นงานที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ หากล่าช้าจะเสียหาย หรือ (ฉ) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๗๐)

ทั้งนี้ ที่ปรึกษาที่จะเข้าร่วมการเสนองานกับหน่วยงานของรัฐ ต้องเป็นผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษา กระทรวงการคลัง เว้นแต่จะมีหนังสือรับรองว่าไม่มีที่ปรึกษาเป็นผู้ให้บริการในงานที่จ้างนั้น หรือเป็นงานจ้างที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐในต่างประเทศ (มาตรา ๗๓)

๘.๓ กำหนดให้ในการดำเนินงานจ้างที่ปรึกษาแต่ละครั้ง ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานจ้างที่ปรึกษา เพื่อรับผิดชอบในการดำเนินงานจ้างที่ปรึกษานั้น (มาตรา ๗๔)

ทั้งนี้ นอกเหนือจากเกณฑ์ด้านคุณภาพข้างต้นแล้ว ในการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอของงานจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปตามมาตรา ๖๘ (๑) หรือโดยวิธีคัดเลือกตามมาตรา ๖๘ (๒) ให้พิจารณาและให้น้ำหนัก ดังต่อไปนี้ด้วย

๑) กรณีงานจ้างที่ปรึกษาเพื่อดำเนินงานประจำ งานที่มีมาตรฐานเชิงคุณภาพ ตามหลักวิชาชีพอยู่แล้ว หรืองานที่ไม่ซับซ้อน ให้คัดเลือกจากรายที่เสนอราคาต่ำสุด

๒) กรณีงานจ้างที่ปรึกษาที่เป็นไปตามมาตรฐานของหน่วยงานของรัฐหรืองานที่ซับซ้อน ให้คัดเลือกจากรายที่ได้คะแนนรวมด้านคุณภาพและด้านราคามากที่สุด

๓) กรณีงานจ้างที่ปรึกษาที่มีความซับซ้อนมาก ให้คัดเลือกจากรายที่ได้คะแนนด้านคุณภาพมากที่สุด (มาตรา ๗๖)

๙. หมวด ๘ งานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง (มาตรา ๗๙ – มาตรา ๙๐)

๙.๑ กำหนดวิธีการจัดซื้อจัดจ้างสำหรับงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ได้แก่ วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป วิธีคัดเลือก วิธีเฉพาะเจาะจง และวิธีประกวดแบบ (มาตรา ๗๙)

๙.๒ กำหนดให้ใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป กับงานจ้างที่มีลักษณะไม่ซับซ้อน (มาตรา ๘๐)

๙.๓ กำหนดให้ใช้วิธีคัดเลือก สำหรับกรณีที่ (๑) เป็นงานจ้างที่มีวงเงินงบประมาณ ค่าก่อสร้างไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (๒) เป็นงานจ้างที่มีลักษณะซับซ้อนหรือซับซ้อนมาก (๓) เป็นงานเกี่ยวกับการออกแบบหรือใช้ความคิดซึ่งหน่วยงานของรัฐไม่มีข้อมูลเพียงพอที่จะกำหนดรายละเอียดเบื้องต้นได้ หรือ (๔) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๘๑)

๙.๔ กำหนดให้ใช้วิธีเฉพาะเจาะจง สำหรับกรณีที่ (๑) เป็นงานจ้างที่มีวงเงินงบประมาณค่าก่อสร้างไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (๒) เป็นงานจ้างที่มีลักษณะซับซ้อนมากและใช้วิธีคัดเลือกแล้วแต่ไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอ หรือข้อเสนออื่นที่ไม่ได้รับการคัดเลือก (๓) เป็นงานที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ หากล่าช้าจะเสียหาย (๔) เป็นงานที่จำเป็นต้องให้ผู้ให้บริการรายเดิมทำต่อจากงานที่ได้ทำไว้แล้ว เนื่องจากเหตุผลทางเทคนิค หรือ (๕) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๘๒)

๙.๕ กำหนดให้ใช้วิธีประกวดแบบ เป็นงานจ้างที่หน่วยงานของรัฐเชิญชวนผู้ให้บริการที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดให้เข้ายื่นข้อเสนอ เพื่อออกแบบงานก่อสร้างที่มีลักษณะพิเศษเป็นที่เชิดชูคุณค่าทางด้านศิลปกรรมหรือสถาปัตยกรรมของชาติ หรืองานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๘๓)

๙.๖ กำหนดคุณสมบัติของผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิศวกรรม และกรณีที่เป็นนิติบุคคลต้องเป็นผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพนั้น ๆ ด้วย (มาตรา ๘๓) รวมทั้งต้องไม่มีส่วนได้เสียกับผู้ประกอบการงานก่อสร้างในงานนั้น (มาตรา ๘๔)

กำหนดให้ในการดำเนินงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างแต่ละครั้ง ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง เพื่อรับผิดชอบในการดำเนินงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างนั้น (มาตรา ๘๕)

ทั้งนี้ ในการพิจารณาคัดเลือกผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาคัดเลือกผู้ให้บริการที่มีแนวคิดของงานจ้างที่ได้คะแนนด้านคุณภาพมากที่สุด (มาตรา ๙๐)

๑๐. หมวด ๙ การทำสัญญา (มาตรา ๙๓ – มาตรา ๙๙)

๑๐.๑ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องทำสัญญาตามแบบที่คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐกำหนด โดยความเห็นชอบของสำนักงานอัยการสูงสุด ทั้งนี้ หากข้อสัญญาใดที่แตกต่างจากแบบสัญญาหรือข้อสัญญาที่ไม่แก้ไขตามความเห็นของสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นส่วนที่เป็นสาระสำคัญหรือเป็นกรณีผิดพลาดอย่างร้ายแรง ให้ถือว่าสัญญานั้นเป็นโมฆะ (มาตรา ๙๓)

อย่างไรก็ตาม หน่วยงานของรัฐอาจจัดทำข้อตกลงเป็นหนังสือโดยไม่ทำตามแบบสัญญาดังตามมาตรา ๙๓ ได้ เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

๑) การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีคัดเลือกตามมาตรา ๕๖ (๑) (ค) หรือการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงตามมาตรา ๕๖ (๒) (ข) (ง) หรือ (ฉ) หรือการจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ตามมาตรา ๗๐ (๓) (ข)

๒) การจัดซื้อจัดจ้างจากหน่วยงานของรัฐ

๓) กรณีที่คู่สัญญาสามารถส่งมอบพัสดุได้ครบถ้วนภายในห้าวันทำการนับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันทำข้อตกลงเป็นหนังสือ

๔) การเช่าซึ่งผู้เช่าไม่ต้องเสียเงินอื่นใดนอกจากค่าเช่า

๕) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

และในกรณีการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินเล็กน้อยตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จะไม่ทำข้อตกลงเป็นหนังสือไว้ต่อกันก็ได้ แต่ต้องมีหลักฐานในการจัดซื้อจัดจ้างนั้น (มาตรา ๙๖)

๑๐.๒ กำหนดกรณียกเว้นที่ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติให้แก่คู่สัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือที่ได้ลงนามแล้วได้ เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้ (๑) เป็นการแก้ไขตามมาตรา ๙๓ วรรคห้า (กล่าวคือ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐส่งสัญญาให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาให้ความเห็นชอบในภายหลัง โดยสำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาเห็นชอบแต่ให้แก้ไขสัญญา) หรือ (๒) ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแก้ไข หากไม่ทำให้หน่วยงานของรัฐเสียประโยชน์ หรือ (๓) เป็นการแก้ไขเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐหรือประโยชน์สาธารณะ หรือ (๔) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๙๗)

๑๑. หมวด ๑๐ การบริหารสัญญาและการตรวจรับพัสดุ (มาตรา ๑๐๐ – มาตรา ๑๐๕)

๑๑.๑ กำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจรับพัสดุสำหรับการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินเล็กน้อย ทั้งนี้ เพื่อรับผิดชอบการบริหารสัญญาหรือข้อตกลงและการตรวจรับพัสดุ (มาตรา ๑๐๐) และให้มีการแต่งตั้งผู้ควบคุมงาน เพื่อรับผิดชอบในการควบคุมงานก่อสร้างที่มีขั้นตอนการดำเนินการเป็นระยะ ๆ อันจำเป็นต้องมีการควบคุมงานอย่างใกล้ชิด หรือมีเงื่อนไขการจ่ายเงินเป็นงวดตามความก้าวหน้าของงาน (มาตรา ๑๐๑)

๑๑.๒ กำหนดให้ผู้มีอำนาจพิจารณาเกี่ยวกับการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงได้เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้ (๑) เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ หรือ (๒) เหตุสุดวิสัย หรือ (๓) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย หรือ (๔) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๐๒)

๑๑.๓ กำหนดให้ผู้มีอำนาจพิจารณาบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงกับคู่สัญญาได้ ในกรณีที่มีเหตุดังต่อไปนี้ (๑) เหตุตามที่กฎหมายกำหนด หรือ (๒) เหตุอันเชื่อว่าผู้ขายหรือผู้รับจ้างไม่สามารถส่งมอบงานหรือทำงานให้แล้วเสร็จได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือ (๓) เหตุอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือในสัญญาหรือข้อตกลง หรือ (๔) เหตุอื่นตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด

ทั้งนี้ การตกลงกับคู่สัญญาที่จะบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลง ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาได้เฉพาะในกรณีที่เป็นการประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐโดยตรงหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือเพื่อแก้ไขข้อเสียเปรียบของหน่วยงานของรัฐในการที่จะปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อตกลงนั้นต่อไปเท่านั้น (มาตรา ๑๐๓)

๑๑.๔ กำหนดให้ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ หากเป็นส่วนที่ไม่เป็นสาระสำคัญหรือผิดพลาดไม่ร้ายแรง ย่อมไม่ทำให้สัญญาหรือข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างดังกล่าวเป็นโมฆะ และในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับความเป็นโมฆะของสัญญาหรือข้อตกลง ให้คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด (มาตรา ๑๐๔)

๑๒. หมวด ๑๑ การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการ (มาตรา ๑๐๖ – มาตรา ๑๐๘)
กำหนดให้หน่วยงานของรัฐประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการที่เข้าร่วม การจัดซื้อจัดจ้างกับหน่วยงานของรัฐ โดยให้พิจารณาถึงความสามารถในการปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จตามสัญญาของคู่สัญญาเป็นสำคัญ

(มาตรา ๑๐๖) และให้ใช้ผลการประเมินดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกผู้ยื่นข้อเสนอกับหน่วยงานของรัฐ (มาตรา ๑๐๘)

๑๓. หมวด ๑๒ การทำงาน (มาตรา ๑๐๙ – มาตรา ๑๑๑) กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาของหน่วยงานของรัฐกระทำการดังต่อไปนี้ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ถือว่าเป็นการกระทำอันมีลักษณะเป็นการทำงาน

๑) เป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกแล้วไม่ยอมไปทำสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือกับหน่วยงานของรัฐ ภายในเวลาที่กำหนด

๒) คู่สัญญาของหน่วยงานของรัฐหรือผู้รับจ้างช่วงที่หน่วยงานของรัฐอนุญาตให้รับช่วงงานได้ ไม่ปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือนั้น

๓) เมื่อปรากฏว่าผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาของหน่วยงานของรัฐกระทำการ อันมีลักษณะเป็นการขัดขวางการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม หรือกระทำการโดยไม่สุจริต

๔) เมื่อปรากฏว่าผลการปฏิบัติตามสัญญาของที่ปรึกษาหรือผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างมีข้อบกพร่อง ผิดพลาด หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐอย่างร้ายแรง

๕) การกระทำอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

และในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ทำงาน ถ้าการกระทำดังกล่าวเกิดจากหุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการ ผู้จัดการ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการดำเนินงานในกิจการของนิติบุคคลนั้น ให้สั่งให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำงานด้วย (มาตรา ๑๐๙) ทั้งนี้ ห้ามหน่วยงานของรัฐทำการจัดซื้อจัดจ้างกับผู้ทำงานดังกล่าว (มาตรา ๑๑๑)

อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ถูกสั่งให้เป็นผู้ทำงานอาจร้องขอให้ได้รับการเพิกถอนการเป็นผู้ทำงานได้ โดยอย่างน้อยต้องเป็นผู้ที่มีฐานะการเงินมั่นคง มีการชำระภาษีโดยถูกต้องตามกฎหมาย และได้พ้นกำหนดระยะเวลาการแจ้งเวียนรายชื่อให้เป็นผู้ทำงานแล้ว (มาตรา ๑๑๐)

๑๔. หมวด ๑๓ การบริหารพัสดุ (มาตรา ๑๑๒ – มาตรา ๑๑๓) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการควบคุมและดูแลพัสดุที่อยู่ในความครอบครอง ให้เหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐ มากที่สุด (มาตรา ๑๑๒)

๑๕. หมวด ๑๔ การอุทธรณ์ (มาตรา ๑๑๔ – มาตรา ๑๑๕)

๑๕.๑ กำหนดให้ผู้ซึ่งได้ยื่นข้อเสนอเพื่อทำการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุกับหน่วยงานของรัฐมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ได้ ในกรณีที่เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ในพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ เป็นเหตุให้ตนไม่ได้รับการประกาศผลเป็นผู้ชนะหรือไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ (มาตรา ๑๑๔)

เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ ผู้มีสิทธิอุทธรณ์จะยื่นอุทธรณ์ไม่ได้ (๑) การเลือกใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างหรือเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาผลการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัตินี้ของหน่วยงานของรัฐ หรือ (๒) กรณีที่หน่วยงานของรัฐอาจประกาศยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างตามมาตรา ๖๗ หรือ (๓) การละเว้นการอ้างถึงพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดซื้อจัดจ้างในประกาศ เอกสาร หรือหนังสือเชิญชวนของหน่วยงานของรัฐ หรือ (๔) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๑๕)

๑๕.๒ กำหนดให้การอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้อุทธรณ์ ต้องใช้ถ้อยคำสุภาพ และระบุข้อเท็จจริงและเหตุผลอันเป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์ให้ชัดเจน พร้อมแนบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปด้วย (มาตรา ๑๑๖)

๑๕.๓ สำหรับขั้นตอนในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์นั้น ให้ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ยื่นอุทธรณ์ต่อหน่วยงานของรัฐนั้นภายใน ๗ วันทำการนับแต่วันประกาศผลการจัดซื้อจัดจ้างในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง (มาตรา ๑๑๗) และให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายใน ๗ วันทำการนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ซึ่งในกรณีที่ไม่เห็นด้วยกับอุทธรณ์ ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน ให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน (มาตรา ๑๑๘)

ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน พิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับรายงานดังกล่าว โดยอาจขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในกรณีที่พ้นกำหนดระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์แล้ว คณะกรรมการดังกล่าวยังไม่พิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้ยุติเรื่อง พร้อมกับให้ทำการจัดซื้อจัดจ้างต่อไป (มาตรา ๑๑๙ วรรคหนึ่งและวรรคสี่)

ในกรณีที่เห็นว่าอุทธรณ์ฟังขึ้นและมีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญ ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียนสั่งให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการให้มีการจัดซื้อจัดจ้างใหม่ หรือเริ่มจากขั้นตอนใดตามที่เห็นสมควร ส่วนในกรณีที่เห็นว่าอุทธรณ์ฟังไม่ขึ้นหรือไม่มีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญ ให้แจ้งหน่วยงานของรัฐเพื่อทำการจัดซื้อจัดจ้างต่อไป ทั้งนี้ การวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด (มาตรา ๑๑๙ วรรคสองและวรรคสาม)

อย่างไรก็ตาม หากผู้อุทธรณ์ผู้ใดไม่พอใจคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน หรือการยุติเรื่อง และเห็นว่าหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลเพื่อเรียกให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าเสียหายได้ แต่การฟ้องคดีดังกล่าว ไม่มีผลกระทบต่อการจัดซื้อจัดจ้างที่หน่วยงานของรัฐได้ลงนามในสัญญาจัดซื้อจัดจ้างนั้นแล้ว (มาตรา ๑๑๙ วรรคห้า)

๑๖. หมวด ๑๕ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๑๒๐ – มาตรา ๑๒๑)

๑๖.๑ กำหนดโทษแก่เจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง หรือการบริหารพัสดุ ที่ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต รวมทั้งผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปีถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๔๐,๐๐๐ บาทถึง ๔๐๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๑๒๐)

๑๖.๒ กำหนดโทษแก่ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียกให้มาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานของคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐตามมาตรา ๓๐ หรือคำสั่งของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียนตามมาตรา ๔๕ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ผู้นั้นมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาให้ดำเนินคดีแก่ผู้นั้นต่อไป (มาตรา ๑๒๑)

๑๗. บทเฉพาะกาล (มาตรา ๑๒๒ – มาตรา ๑๓๒)

๑๗.๑ กำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๙ และบรรดาระเบียบข้อบังคับ ประกาศ ข้อบัญญัติ และข้อกำหนดใด ๆ เกี่ยวกับพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐอื่น รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรีว่าด้วยการนั้น ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศในเรื่องนั้น ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๒๒)

๑๗.๒ กำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับในกรณีที่เมื่ออานาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ข้อบัญญัติ และข้อกำหนดใด ๆ ตามมาตรา ๑๒๒ มาใช้บังคับในเรื่องใดได้ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐกำหนด (มาตรา ๑๒๓)

๑๗.๓ กำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับในกรณีที่คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐยังมิได้ออกประกาศตามความในมาตรา ๗ วรรคสอง หรือคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐได้ออกประกาศตามความในมาตรา ๗ วรรคสอง แล้วแต่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ออกกฎหรือระเบียบตามความในมาตรา ๗ วรรคสี่ (มาตรา ๑๒๔)

๑๗.๔ กำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับเกี่ยวกับการออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลางและการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการที่มีสิทธิเป็นผู้ยื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๓๔ (๑) และ (๗) ในวาระเริ่มแรก (มาตรา ๑๒๕)

๑๗.๕ กำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับเกี่ยวกับการประกาศกำหนดแนวทางและวิธีการในการดำเนินงานโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ แบบของข้อตกลงคุณธรรมและแบบรายงานของผู้สังเกตการณ์ การคัดเลือกโครงการการจัดซื้อจัดจ้าง และการคัดเลือกผู้สังเกตการณ์ตามมาตรา ๓๔ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ในวาระเริ่มแรก (มาตรา ๑๒๖)

๑๗.๖ กำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการต่าง ๆ ที่แต่งตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการพัสดุให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะกรรมการต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้เข้ารับหน้าที่ (มาตรา ๑๒๗)

๑๗.๗ กำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุที่ได้ดำเนินการตามกฎหมาย ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและการตรวจรับและจ่ายเงินยังไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการตามกฎหมายนั้นต่อไปได้ (มาตรา ๑๒๘)

๑๗.๘ กำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติเป็นผู้ยื่นข้อเสนอในงานก่อสร้างของหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง ในวาระเริ่มแรก (มาตรา ๑๒๙)

๑๗.๙ กำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับให้รายชื่อที่ปรึกษาที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษากระทรวงการคลัง ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นรายชื่อที่ปรึกษาที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษา กระทรวงการคลัง ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๓๐)

๑๗.๑๐ กำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับให้รายชื่อผู้ทำงานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นรายชื่อผู้ทำงานตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๓๑)

๑๗.๑๑ กำหนดกรอบระยะเวลาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำโครงสร้างกรมบัญชีกลาง กรอบอัตรากำลังข้าราชการและพนักงานราชการ และกำหนดงบประมาณ รวมทั้งการดำเนินการอื่นใดอันจำเป็นเพื่อรองรับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของกรมบัญชีกลาง ตามพระราชบัญญัตินี้ ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๓๒)

นางธิดารัตน์ อุ่นจันทร์ / จัดทำ